

Redakcja: Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji), Szczepan Czarnecki,
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztan, Łukasz Krzyżanowski,
Sławomir Łukasiewicz, Damian Szacawa, Agata Tatarenko

Nr 1548 (53/2026) | 05.03.2026

ISSN 2657-6996

© IEŚ

Agata Domachowska

Albania: wymuszona rekonstrukcja rządu

Zaledwie sześć miesięcy po powołaniu rządu Albanii premier Edi Rama dokonał jego rekonstrukcji. Bezpośrednią przyczyną zmian były oskarżenia formułowane od miesięcy wobec zdymisjonowanej już wicepremier Belindy Balluku. Opozycja domaga się jednak ustąpienia samego szefa rządu. W warunkach narastającego kryzysu politycznego wyraźnie umocniła się pozycja Specjalnej Struktury do Walki z Korupcją i Przestępczością Zorganizowaną (SPAK), która zademonstrowała skuteczność i determinację w prowadzeniu postępowań wobec najwyższych przedstawicieli władzy państwowej.

Oskarżenia wobec wicepremier. Po zwycięstwie Partii Socjalistycznej Albanii (*Partia Socialiste*, PS) w wyborach parlamentarnych w maju 2025 r. Belinda Balluku została ponownie powołana do rządu premiera Ediego Ramy na stanowisko wicepremiera oraz ministra infrastruktury i energii ([„Komentarze IEŚ”, nr 1352](#); [„Komentarze IEŚ”, nr 1433](#)). W 2025 r. stała się jednak centralną postacią najpoważniejszego od lat kryzysu polityczno-instytucjonalnego w Albanii. W listopadzie 2025 r. Specjalny Sąd ds. Zwalczania Korupcji i Przestępczości Zorganizowanej (*Gjykata Speciale kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar*, GJKKO), na wniosek Specjalnej Struktury do Walki z Korupcją i Przestępczością Zorganizowaną (*Struktura e Posaçme Kundër Korrupsionit dhe Krimin të Organizuar*, SPAK), zdecydował o zastosowaniu wobec wicepremier środków zapobiegawczych obejmujących zawieszenie w pełnieniu funkcji, zakaz opuszczania kraju oraz przeszukania w domach i biurach urzędników ministerstwa¹. B. Balluku miała wpływać na proces przyznawania kontraktów publicznych, faworyzując wybrane podmioty gospodarcze.

Premier E. Rama, broniąc B. Balluku, zakwestionował decyzje sądu i wskazał na możliwy polityczny wymiar śledztwa. Następnie rząd złożył skargę do Trybunału Konstytucyjnego Albanii, argumentując, że GJKKO naruszył konstytucyjne regulacje dotyczące statusu i immunitetu członków rządu.

W grudniu 2025 r. Trybunał tymczasowo przywrócił wicepremier do pełnienia obowiązków, zawieszając wykonanie decyzji sądów niższych instancji do czasu rozstrzygnięcia meritum sprawy. W lutym 2026 r. odbyło się posiedzenie Trybunału, na którym wobec braku wymaganej większości pięciu głosów odrzucono skargę premiera. Tym samym podtrzymano decyzję o zawieszeniu B. Balluku.

Utrzymanie zawieszenia B. Balluku stało się katalizatorem narastającego niezadowolenia społecznego. Opozycja – przede wszystkim Partia Demokratyczna Albanii (*Partia Demokratike e Shqipërisë*, PD) – wykorzystwała sprawę do oskarżania rządu o korupcję systemową i ochronę własnych interesów polityczno-biznesowych. Od grudnia 2025 r. regularnie organizowane są masowe demonstracje w Tiranie. W protestach uczestniczą nie tylko ugrupowania opozycyjne, ale także zwykli obywatele, wyrażający frustrację wobec słabości rządów prawa w Albanii. W czasie demonstracji często dochodzi do starć z policją.

Zmiany w rządzie. 26 lutego premier E. Rama ogłosił zmiany w rządzie, w ramach których doszło przede wszystkim do odwołania wicepremier B. Balluku, a w konsekwencji również do zmian w Ministerstwie Infrastruktury i Energii. Nową wicepremier została Albana Koçiu, która dotychczas kierowała Ministerstwem Spraw Wewnętrznych. Natomiast na czele Ministerstwa Infrastruktury i Energii stanął Enea Karakaçi, urzędnik w ministerstwie, który wcześniej kierował państwową spółką odpowiedzialną za dostarczanie prądu (Operator Dystrybucji Energii Elektrycznej w Albanii, *Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike Sh.A.*, OSHEE Sh.A.). Z kolei Besfort Lamallari został nowym ministrem spraw wewnętrznych, zastępując nową wicepremier A. Koçi. Kierował on wcześniej

¹ SPAK oskarżyła B. Balluku o nadużycia przy przetargach na duże projekty infrastrukturalne, w tym tunel Llogara i fragment obwodnicy w Tiranie.

Ministerstwem Sprawiedliwości, dlatego konieczny był wybór nowego szefa tego resortu. Został nim Toni Gogu, wcześniejszy minister ds. relacji z parlamentem – stanowisko to objęła teraz najmłodsza deputowana PS z Vlory, Eriona Ismaili.

W ramach zmian w rządzie premier zdecydował o odwołaniu minister spraw zagranicznych Elisy Spiropali. Jej dotychczasowe stanowisko objął Ferit Hoxha, doświadczony dyplomata – były ambasador Albanii przy UE oraz ONZ. Zdymisjonowany został również Pirro Vengu – minister obrony, a jego miejsce zajął Ermal Nufi, dotąd zastępca sekretarza generalnego Kancelarii Premiera.

Opozycja krytykuje rząd, wskazując, że nie zamierza się „oczyścić”, a podejmowane przez premiera decyzje są jedynie pozorne. Jak podkreślił lider największej partii opozycyjnej PD, Sali Berisha, ogłoszona rekonstrukcja jeszcze bardziej zmotywuje opozycję do kontynuowania protestów, a on ponownie wezwał E. Ramę do dymisji.

Wnioski. Decyzja albańskiego szefa rządu o odwołaniu wicepremier B. Balluku jest konsekwencją z jednej strony decyzji Trybunału Konstytucyjnego o zawieszaniu jej w pełnieniu obowiązków, utrzymującej się silnej presji społecznej, a także obaw przed utratą wiarygodności rządu w oczach zachodnich partnerów, tj. Unii Europejskiej oraz Stanów Zjednoczonych. W celu przyspieszenia procesu akcesyjnego Albanii do UE ([„Komentarze IEŚ”, nr 1534](#)) niezbędne jest wzmacnianie niezależności instytucji wymiaru sprawiedliwości, a także podjęcie zdecydowanej walki z korupcją. Albania posiada status kraju kandydującego do UE od 2014 r., a korupcja jest postrzegana jako jedna z największych przeszkód na drodze do integracji z Unią Europejską. W Indeksie Percepcji Korupcji, przygotowywanej corocznie przez Transparency International, w 2025 r. Albania zajęła 91. miejsce spośród 182 państw. Problem zatem nie dotyczy jedynie oskarżeń formułowanych wobec już byłej wicepremier, lecz ma charakter systemowy.

To nie pierwszy raz, kiedy premier E. Rama dokonuje zmian w rządzie podczas trwania kadencji (zob. [„Komentarze IEŚ”, nr 957](#)). Taktyka „oczyszczania” rządu z polityków, którym potencjalnie grożą poważne zarzuty ze strony wymiaru sprawiedliwości, była stosowana już wielokrotnie w przeszłości. Przeprowadzone zmiany w rzeczywistości nie są głębokie, ponieważ nowymi ministrami zostali członkowie rządzącej Partii Socjalistycznej lub osoby będące w bliskich relacjach z premierem.

Premier E. Rama, poprzez przeprowadzoną rekonstrukcję, stara się odzyskać kontrolę nad narracją publiczną poprzez symboliczne „oczyszczenie gabinetu”. Decyzja ta może być interpretowana jako akceptacja (przynajmniej tymczasowa) dominującej pozycji SPAK jako instytucji „patrzacej na ręce” wszystkim politykom (bez względu na ich przynależność partyjną) oraz urzędnikom państwowym. W trwającym kryzysie politycznym to właśnie SPAK wzmocniła swoją pozycję, pokazując zdolność i determinację w prowadzeniu postępowań wobec najwyższych urzędników państwowych.

Pomimo odwołania wicepremier należy zakładać, że protesty społeczne – szczególnie te organizowane przez PD – będą kontynuowane, choć być może z mniejszym natężeniem. Postać wicepremier B. Balluku pozostawała przez dłuższy czas ważnym elementem mobilizacyjnym w społeczeństwie. W obecnej sytuacji, gdy pozycja premiera pozostaje nadal silna w Albanii, nie należy zakładać, że uda się doprowadzić do jego odwołania, co jest podstawowym żądaniem sformułowanym przez największą albańską partię opozycyjną.